

A Kúria

mint felülvizsgálati bíróság

v é g z é s e

Az ügy száma: Kfv.V.35.264/2021/7.

A tanács tagjai: Dr. Darák Péter a tanács elnöke

Ságiné dr. Márkus Anett előadó bíró

Dr. Márton Gizella bíró

A felperes: felperes

(cím1.)

A felperes képviselője: Dr. Benda Ügyvédi Iroda

(cím2, eljáró ügyvéd: dr. Benda Balázs)

Az alperes: Nemzeti Adó- és Vámhivatal Központi Irányítás
cím3

Az alperes képviselője: Dr. Csillag Bernadett jogtanácsos

A per tárgya: adóvégrehajtási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes, 8. sorszám

A felülvizsgálni kért határozat:
5.K.701.510/2020/7. számú ítélete

Veszprémi Törvényszék

Rendelkező rész

A Kúria a Veszprémi Törvényszék 5.K.701.510/2020/7. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

Az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltségének összegét 30.000 (harmincezer) forintban állapítja meg.

A végzés ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás és az ügy előzménye

[1] Az adóhatóság lefoglalta a felperes tulajdonában álló P.P. típusú személygépjárművet foglalási jegyzőkönyvvvel; a foglалás nyilvántartásból történt. A felperes 2020. január 23-i beadványában kifogásolta a gépjármű lefoglalását. Többek között előadta, hogy a gépjármű mentes a végrehajtás alól a becsértékére és a foglalkozás gyakorlásához nélkülözhetetlen jellegére tekintettel. E körben őstermelői tevékenységére hivatkozott, amelyet különböző területeken, illetve különböző településeken lévő szőlőterületeken folytat. Az adóhatóság a becsérték megállapítása céljából a felperest kapcsolatfelvételre hívta fel, amely végzésre a felperes két azonos tartalmú beadványt terjesztett elő, egyebek között előadva, hogy a becsértéket a foglalkozásakor kell megállapítani és nem utána, valamint kifogásolta: amennyiben a gépjármű adásvételi szerződését bekérte volna az okmányirodától az adóhatóság, akkor megállapíthatta volna, hogy annak vételára két évvel ezelőtt is 800.000 forint volt.

[2] A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága (a továbbiakban: másodfokú adóhatóság) a beadványt végrehajtási kifogásnak tekintve, azt nem találta megalapozottnak és a 2020. július 22. napján kelt 4318954830 iktatószámú végzésével helybenhagyta a gépjárműfoglalást. A mentesség egyik feltétele kapcsán megállapította, hogy a felperes főtevékenysége egyéni vállalkozóként „falatozó (büfé), melegkonyhás büfé”, amelynek gyakorlásához – álláspontja szerint – nem nélkülözhetetlen a gépjármű. Rögzítette, hogy számos egyéb tevékenységet folytat a felperes, egyebek között szőlőmust-, bortermeléssel is foglalkozik. A mentesség körébe (a gépjármű nélkül az adós a foglalkozását nem tudná gyakorolni, vagy annak gyakorlása jelentős mértékben elnehezülne) az általános gyakorlat szerint a szerszámgényes foglalkozások vagy a személyfuvarozás, árufuvarozás tartoznak, más esetekben erről az adósnak nyilatkoznia kell. Megjegyezte, hogy a foglалási jegyzőkönyvben szerepelt arra vonatkozó tájékoztatás, hogy mely esetben mentes a gépjármű

a foglalás alól. A mentesség fennállásának másik feltétele - az 1.200.000 forint alatti becsérték - tekintetében rögzítette, hogy a becsérték megállapításához szükséges a gépjármű megtekintése, és mivel a foglalás nyilvántartás alapján történt, az adóhatóság a becsértékkel összefüggésben felhívta a felperest az ügyintézővel való kapcsolatfelvételre.

[3] A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes a 2507539855 iktatószámú végzésével a másodfokú adóhatóság végzését helybenhagyta. Megállapította, hogy a gépjármű tulajdonosa a felperes, ezért a végrehajtás alá vonásnak nem volt törvényes akadálya, a gépjármű nem mentes a foglalás alól és jogszabálysértés nem történt a gépjárműfoglalás fogantatása során. A mentességre a két feltétel (az adós foglalkozásának gyakorlásához nélkülözhetetlen jelleg és az 1.200.000 forint alatti becsérték) együttes fennállása esetén van lehetőség. Kiemelte, hogy a felperes az első feltételt bortermeleléshez szükséges ingatlanok eltérő településeken történő elhelyezkedésével indokolta, de az alperes álláspontja szerint a gépjárművel való könnyebb megközelíthetőség nem alapozza meg a gépjármű mentességét.

A felperes keresete

[4] A felperes személyesen eljárva keresetlevelet terjesztett elő az alperesi végzés jogszerűségének vizsgálata iránt, annak megsemmisítését kérte és a közigazgatási cselekmény megtiltását. Kifejtette, hogy nem fogadható el az alperes álláspontja arra vonatkozóan, hogy a becsérték megállapítására nincs mód, hiszen a jogszabályok értelmében a becsértéket a végrehajtónak a foglaláskor meg kell állapítania és abban az esetben, ha becsérték megállapítására nem került sor, a gépjármű nem lefoglalható. Hivatkozása szerint a foglalkozása gyakorlásához szükséges a gépjármű, és a becsérték nem haladná meg az 1.200.000 forintos értéket, ezért azt kellett volna megállapítani, hogy a gépjármű a foglalás alól mentes. Utalt arra, hogy szőlő- és bortermeleléssel foglalkozik, amelyhez szükséges a gépjármű.

A védírat

[5] Az alperes a védíratában fenntartotta a végzésében foglalt álláspontját, kérte a felperes keresetének elutasítását. Jogszerű volt a gépjármű nyilvántartásból való közvetlen foglalása, amelynek esetében - a helyszínen történő foglalással szemben - a jogszabály nem írja elő a végrehajtónak, hogy becsléssel állapítsa meg a lefoglalt ingóság értékét. A mentességre a két jogszabályi feltétel együttes fennállása esetén van lehetőség. Mivel a becsérték megállapítása nem történt meg, és a foglalkozás gyakorlásához nélkülözhetetlen jelleg sem volt megállapítható, ezért az alperes álláspontja szerint nem volt akadálya a gépjármű lefoglalásának.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[6] A Veszprémi Törvényszék a 2021. március 5. napján hozott 5.K.701.510/2020/7. számú ítéletével az alperes 2507539855 számú végzését megsemmisítette. A gépjármű foglалás esete kapcsán utalt arra, hogy külön rendelkezést tartalmaz ezzel kapcsolatban a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 103. §-a. Kiemelte továbbá, hogy a végrehajtónak a nyilvántartás alapján történő gépjárműfoglалás esetén a foglалási jegyzőkönyvben utalnia kell arra tényre, hogy azt nyilvántartás alapján foglalták le. Fel kell hívni az adóst a gépjármű feltalálási helyének közlésére és nyilatkoztatni kell a Vht. 103. § szerinti mentesség fennállására, a szükséges igazolások becsatolására és tájékoztatni kell arról, hogy a becsérték vonatkozásában szakértő-becsüs kirendelését kérheti a szakértői díj egyidejű megelőlegezésével, melynek határidejét szintén rögzíti a jogszabály. Megállapította, hogy az alperes, illetve az adóhatóság nem tájékoztatta a felperest arról, hogy kérésére a végrehajtó a foglалásnál szakértő-becsüst alkalmazhat, és e nyilatkozattételre 8 napos határidő áll rendelkezésére. A Vht. 97. §-ára utalással kiemelte, hogy a végrehajtónak a foglалással egyidejűleg minden esetben kötelezettsége becsléssel megállapítani a lefoglalt gépjármű értékét, vagyis a becsértéket.

[7] A foglалás alóli mentesség kapcsán az elsőfokú bíróság a Vht. 103. § (5)-(6) bekezdésére, valamint az adós foglалkozásához nélkülözhetetlen gépjármű lefoglалás alóli mentességéről szóló 13/2001. (X. 10.) IM rendeletre (a továbbiakban: IM rendelet) utalt, és kiemelte: az adóhatóságnak nem csupán azt a körülményt kellett volna vizsgálnia, - melyet nem megfelelően tett meg, - hogy a felperes természetes személy adósnak vagy vállalkozónak minősült-e, hanem azt a kérdést is, hogy a gépjármű a felperesnek a jövedelemszerző tevékenysége tárgyát képező árunak és szolgáltatásnak az előállításához vagy értékesítéséhez szükséges-e, és a felperes által előadott indokok - így az őstermelői minőség, a szőlő- és bortermeléshez történő gépjármű használat - megfelelnek-e ennek a feltételnek. Rögzítette, hogy a felperes az indokai szerint őstermelőnek minősül, és szőlő- és bortermeléshez használja a gépjárművet, így a bíróság álláspontja szerint a jövedelemszerző tevékenysége tárgyát képező termékek előállításához és értékesítéséhez szükségszerűen használhatta a gépjárművet, amely nélkül tevékenysége nyilvánvalóan nagy mértékben elnehezülne. Mivel az alperes a bíróság megállapítása szerint ezen jogszabályi előírásokkal ellentétesen járt el, az általa megvalósított közigazgatási cselekményt az elsőfokú bíróság megsemmisítette a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 92. § (1) bekezdés b) és d) pontja alapján.

A felülvizsgálati kérelem

[8] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletnek a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja szerinti hatályon kívül helyezését kérte az elsőfokú bíróság új eljárásra utasításával. Álláspontja szerint az ítélet sérti a Kp. 78. § (1), (2) bekezdésében, 79. § (1) bekezdésében, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 265. § (1) bekezdésében, 279. § (1) bekezdésében és 346. § (4), (5) bekezdésében foglaltakat.

[9] Az elsőfokú bíróság téves jogértelmezést végzett, mert akkor tud a végrehajtó becsértéket megállapítani és az adós előzetes tájékoztatását követően a kérelmére szakértő-becsűst alkalmazni, ha a foglalásra a helyszínen kerül sor. A perbeli esetben nem erről volt szó, és a Vht. 84. § (1) bekezdésére figyelemmel a jegyzőkönyvben történő összeírással már megvalósult foglalás miatt a tájékoztatás oka fogyott lett volna. Megjegyezte, hogy a nyilvántartásból történő foglalás során az adóhatóság a becsértéket külön végrehajtói intézkedés keretében állapítja meg; az adósoknak a becsérték megállapításával szemben az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény (a továbbiakban: Avt.) 24. §-a szerint önálló végrehajtási kifogás benyújtására van lehetőségük, illetve ebben az esetben kérhetik igazságügyi szakértő kirendelését a becsérték módosítása érdekében.

[10] A mentesség vonatkozásában is vitatta az ítéletben foglaltakat. Kiemelte, hogy az adóhatóság végzése tartalmazta a felperes egyéni vállalkozói minőségét, fő tevékenységi körét, mely „falatozó (büfé), melegkonyhás büfé” üzemeltetése, és azt, hogy e tevékenység gyakorlásához - álláspontja szerint - nem nélkülözhetetlen a gépjármű. Mivel ez a feltétel nem teljesült, a további konjunktív feltétel - a gépjármű értéke - már nem bírt jelentőséggel. Hangsúlyozta, hogy a felperes nem csatolt olyan okirati bizonyítékot a megelőző eljárás során, mely alátámasztotta volna, hogy a lefoglalás idején fő foglalkozása (hivatása) szülő- és bortermelés lett volna, ugyanakkor ezt az ítélet tényként fogadta el, amely ezáltal csak pusztán kijelentés a felperes részéről. Az ítélet e körben nem is ismertette az adóhatóság által tett megállapításokat és a felperesi hivatkozást e körben okirati bizonyíték nélkül fogadta el úgy, hogy közben az adóhatóság által megállapított tényállás valódiságának bizonyítására az alperest nem hívta fel. Kiemelte azt is, hogy a felperes vállalkozói tevékenységét nem hagyta figyelmen kívül, nem is hagyhatta figyelmen kívül, hiszen nyilvántartásában a felperes egyéni vállalkozóként szerepel.

[11] Eljárásjogi szempontból azt is sérelmezte, hogy kizárólag az alperes végzését semmisítette meg az ítélet, azonban úgy, hogy új eljárás lefolytatását nem rendelte el. Mivel többfokú közigazgatási eljárásban hozott cselekmény volt a per tárgya, a bíróság ítéletének rendelkező része azt eredményezi, hogy továbbra is fennmarad az elsőfokú végzés hatálya, és a felperesi fellebbezés vonatkozásában nincs végleges hatósági döntés.

[12] Költségjegyzék benyújtásával perköltséget kért, amelynek összegét 30.000 forintban kérte megállapítani a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 4. § (1) bekezdése alapján.

A felülvizsgálati ellenkérelem

[13] A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének hatályában való fenntartását kérte perköltségigénye mellett. Kiemelte, hogy az alperes gyakorlata nem egységes és nem törvényes, mely vonatkozásban egyebek között csatolta az alperes egy másik ügyben hozott végzését. Ebben a végzésben az adós által gyakorolt büfé üzemeltetésnél az adóhatóság elfogadta, hogy az nem csak magát az árusítást, hanem az árubeszerzést is magában foglalja és ezért a gépjármű munkavégzéshez elengedhetetlenül szükséges voltát megállapította. A felperes csatolt egy tanulmányt, valamint az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EUB) C-189/18. számú ítéletét, amelyben az EUB a NAV joggyakorlatát uniós jogba ütközőnek minősítette. Továbbra is fenntartotta, hogy az alperes figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy a felperes főállású őstermelő, nem csak vállalkozói, hanem őstermelői tevékenységet is végez és ennek a tevékenységnek a végzése időben megelőzte a vállalkozási tevékenységét. Miután az elsőfokú bíróság az EUB előzetes döntéshozatali eljárása kezdeményezése iránti felperesi kérelmet nem teljesítette, ítélete indokolást erre nézve nem tartalmazott, ezt a felperes tudomásul vette, de a Kúriától kérte az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését. A felperesi kezdeményezést kérte egyben a felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelemének tekinteni. Továbbra is fenntartotta, hogy ha nincs becsérték, akkor foglalni sem lehet, amelyet a felhívott IM rendelet és az elsőfokú bíróság által is idézett Vht. 103. § (6) bekezdése is tartalmaz. Annyiban egyetértett az alperessel, hogy az ítéletben említett Vht. 97. § (3) bekezdése nem a perbeli esetre vonatkozik, de úgy ítélte meg, hogy ez nem olyan súlyú jogsértés, ami indokolná az ítélet hatályon kívül helyezését.

Az alperes észrevétele

[14] A felperes felülvizsgálati kérelmére az alperes észrevételt terjesztett elő, amelyben a NAV Központi Irányítás felperes által csatolt korábbi döntésével kapcsolatban rámutatott, hogy abban a konkrét ügyben az annak során rendelkezésre álló tényeket kellett figyelembevenni. Az alperes, illetve az adóhatóság gyakorlata egységes a végrehajtási eljárásokban, a felperes által hivatkozott tanulmányban foglaltaknak megfelel. Az új eljárás elrendelésének elmaradása miatt a megsemmisítő ítélet nem eredményezi egyúttal az alperes új eljárás lefolytatására való kötelezettségét. Ilyen rendelkezésre vonatkozó szándék az ítélet indokolási részéből sem tűnik ki. Továbbra is fenntartotta, hogy a hivatkozott IM rendelet, valamint egyéb jogszabály sem tartalmaz arra való kötelezést, hogy az adóhatóságnak már a foglalást megelőzően intézkedni kellene a gépjármű becsértékének megállapítása iránt. A mentesség kérdése kapcsán pedig kifejtette, hogy az alperesnek tudomása van arról, hogy a felperes őstermelő, ugyanakkor a hivatalból rendelkezésre álló adatok alapján a felperes megélhetését szolgáló jövedelem nem az őstermelői tevékenységből, hanem a falatozó (büfé), melegkonyha büfé üzemeltetéséből származik és e körben nincs jelentősége annak, hogy az őstermelői tevékenység időben megelőzte a vállalkozói főtevékenységet. A felperes a mentesség körében nem hivatkozott arra, hogy a büfé üzemeltetéshez kapcsolatos árubeszerzéshez van szüksége a gépjárműre, hanem kizárólag a szőlő- és bortermelés miatt sérelmezte a lefoglalást.

A Kúria döntése és jogi indokai

[15] A felülvizsgálati kérelem részben alapos az alábbiak szerint.

[16] A felülvizsgálati eljárás során a jogerős ítélet jogszerűsége vizsgálható, és ezen eljárás keretében bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül (KGD 2002.262.). A jelen ügyben az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. A felperes a hivatkozott előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelme indokait nem nyújtotta be, ezért azt nem lehetett a felperes hivatkozása szerinti csatlakozó felülvizsgálati kérelemnek tekinteni. Így a Kúria felülvizsgálatának kereteit és tartalmát az alperes felülvizsgálati kérelme és a felperes felülvizsgálati ellenkérelme határozta meg.

[17] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a gépjármű nyilvántartásból való foglалás esetén a becsérték megállapítása idejének körében tett téves elsőfokú bírósági jogértelmezésre hivatkozott, valamint a mentesség kapcsán a felperesi őstermelői tevékenységhez fűzött elsőfokú bírósági álláspontot kifogásolta, megjegyezve az új eljárásra kötelezés hiányából fakadó hátrányokat. A Kúriának ezért arról a jogkérdésről kellett határoznia, hogy jogszerűen rögzítette-e a jogerős ítélet a konkrét esetben a foglалással egyidejű becsérték megállapítás szükségességét, valamint a gépjárműnek a felperesi tevékenység ellátásához nélkülözhetetlen jellege kapcsán helyesen foglalt-e állást, továbbá jogszerűen mellőzte-e az új eljárásra kötelezést.

[18] A Kúria az első jogkérdés - a gépjármű nyilvántartásból való foglалás esetén a becsérték megállapítása idejének kérdése - tekintetében az elsőfokú bíróság álláspontját, és a felperes felülvizsgálati ellenkérelmében kifejtetteket nem osztotta, míg az alperes érvelését alapvetően helyesnek találta.

[19] A végrehajtási kifogás elbírálása során a másodfokú adóhatóság helytállóan helyezte a hangsúlyt a foglалás mikéntjére, és ebből következően arra, hogy a gépjármű nyilvántartásból való foglалása esetében a becsérték megállapításához szükséges a gépjármű megtekintése, a hivatalból rendelkezésre álló adatok megismerésén kívül ez elengedhetetlen az ingóság használati fokának, állapotának vizsgálatához. Ezen, a gépjárműnyilvántartásból való „közvetlen foglалás” kapcsán az alperes a védiratában, majd a felülvizsgálati kérelmében helyesen érvelt azzal, hogy csak a helyszínen történő foglалás esetében értelmezhető a foglалással egyidejű becsérték megállapítás kötelezettsége. A Kúria e körben utal az Avt. 47. §-ára, mint a Vht. szabályaihoz képest speciális rendelkezésre.

[20] Az Avt. 47. §-a szerint az adóhatóság a járművet a járműnyilvántartásban szereplő adatok alapján is lefoglалhatja, ha az adós a jármű tulajdonosaként van a nyilvántartásba bejegyezve, illetve ennek hiányában is, ha a jármű a házastársi közös vagyonba tartozik. A

végrehajtó a foglalási jegyzőkönyv másolatának megküldése mellett az elidegenítési és terhelési tilalom bejegyzése érdekében megkeresi a közlekedési igazgatási hatóságot. A hatóság köteles e felhívásnak haladéktalanul eleget tenni. Az adóhatóság a lefoglalt jármű forgalomból történő kivonása iránt legkésőbb az árverési hirdetmény kitűzésével egyidejűleg intézkedik.

[21] Az Avt. 47. §-ának előírásait összevetve az elsőfokú bíróság által felhívott Vht. 97. §-ának (1) bekezdésével („...a foglaláskor becsléssel megállapítja a lefoglalt ingóság értékét...”) és (3) bekezdésével („...ha valamelyik fél kívánja, a végrehajtó a foglalásnál szakértő-becsűst alkalmaz”...) megállapítható, hogy ezen utóbbi szabályok a gépjárműnyilvántartás adatai alapján történő foglalás esetén fogalmilag nem értelmezhetőek, az adós nincs jelen ezen cselekménynél. Ezek a szabályok a helyszínen történő ingófogalásra alkalmazhatóak.

[22] A perbeli esetben az adóhatóság felhívta a felperest a becsérték megállapítása érdekében az ügyintézővel való kapcsolatfelvételre, amelyre válaszként a felperes továbbra is azt sérelmezte, hogy a foglalás nem történhetett volna meg a becsérték megállapítása nélkül, illetve kifejezte, hogy a gépjármű adásvételi szerződésének az okmányirodától történő beszerzésével kiderült volna: a gépjármű eredeti vételára is csak 800.000 forint volt. A jelen ügy tárgyát a foglalással szembeni végrehajtási kifogás mikénti elbírálása képezi és az előzőekből következően az adóhatóság külön eljárási cselekményként foglalkozott a becsérték megállapítása kérdésével. E körben az alperes a felülvizsgálati kérelmében kitért arra, hogy a becsértéket külön végrehajtói intézkedés keretében állapítja meg, és az adósoknak a becsérték megállapításával szemben az Avt. 24. §-a szerint önálló végrehajtási kifogás benyújtására van lehetőségük, illetve ebben az esetben kérhetik igazságügyi szakértő kirendelését a becsérték módosítása érdekében. A Kúria e körben megállapította, hogy az elsőfokú bíróság téves jogértelmezéssel jutott arra, hogy a gépjármű nyilvántartásból való foglalása esetén a becsérték megállapítása a foglalással egyidejűleg kell, hogy megtörténjen. Az elsőfokú bíróság tehát e vonatkozásban téves kiindulópontja és jogértelmezése miatt a fentiekől eltérően téves jogi következtetésre jutott ítéletében.

[23] A második jogkérdés tekintetében, a mentesség azon feltétele vonatkozásában, amely a foglalás alóli mentességet ahhoz köti, hogy a gépjármű nélkül az adós a foglalkozását nem tudná gyakorolni, vagy annak gyakorlása jelentős mértékben elnehezülne, az elsőfokú bíróság részben helyes következtetésre jutott a következők szerint.

[24] Alappal hivatkozott az alperes a felülvizsgálati kérelmében arra, hogy egyrészt a jogerős ítélet az ebben a tárgyban tett másodfokú adóhatósági és alperesi megállapításokat nem ismertette, másrészt pedig tévesen róta fel az elsőfokú bíróság a vállalkozói minőség adóhatósági vizsgálatának hiányát. Ez azonban önmagában nem tette az ügy érdemét érintően jogsértővé az ítélet vonatkozó részét.

[25] A másodfokú adóhatóság a végrehajtási kifogás elutasítása körében kitért a felperes egyéni vállalkozói főtevékenységére - „falatozó, (büfé), melegkonyhás büfé” üzemeltetése – és úgy foglalt állást, hogy ennek gyakorlásához nem nélkülözhetetlen a gépjármű. Rögzítette, hogy a felperes számos egyéb tevékenységet is folytat a nyilvántartás szerint. Azt a nyilatkozatot, amelyben a felperes az őstermelői tevékenységre tekintettel állította a gépjármű nélkülözhetetlen jellegét, külön nem értékelte. A fellebbezés folytán eljáró alperes állapította meg, hogy a felperes ezt a bortermeléshez szükséges ingatlanok eltérő településeken történő elhelyezkedésével indokolta, de nem fogadta el alaposnak a felperesi hivatkozást. Támadott végzésében kifejtette, hogy álláspontja szerint a gépjárművel való könnyebb megközelíthetőség nem alapozza meg a gépjármű mentességét. Ebből következően a felperes vállalkozói minőségének adóhatósági vizsgálata megtörtént. Az elsőfokú bíróság döntése annyiban helytálló, hogy a felperes főtevékenysége mellett az általa hivatkozott további – és az adóhatóság nyilvántartásában szereplő – tevékenysége vonatkozásában is releváns, hogy a gépjármű nélkül a természetes személy adós a foglalkozását nem tudná gyakorolni, vagy annak gyakorlása jelentős mértékben elnehezülne. A Kúria is hangsúlyozza, hogy a konkrét esetben a Vht. 103. § (5)-(6) bekezdése és az IM rendelet 1. § b) pontja szerinti feltétel /„a természetes személy adós foglalkozásának (hivatásának gyakorlásához nélkülözhetetlen gépjármű” mentessége/ vizsgálata nemcsak a főtevékenységre, hanem az igazoltan gyakorolt más tevékenységekre is vonatkozik.

[26] A Kúria a felperes felülvizsgálati ellenkérelme kapcsán kiemeli, hogy e körben nem a felperesi tevékenységek időbeliségének van jelentősége, hanem azok igazolt gyakorlásának. Párhuzamosan és igazoltan gyakorolt több tevékenység esetén mindegyiket megfelelően vizsgálni kell a gépjármű nélkülözhetetlen jellege vonatkozásában.

[27] Az elsőfokú bíróság ítélete annyiban ellentmondásos, hogy megállapítást tett arra vonatkozóan, miszerint az alperes ezeket a kérdéseket nem tisztázta, ugyanakkor a döntésében hitelt érdemlő igazolás nélkül elfogadta, hogy szőlő- és bortermeléshez, mint jövedelemszerző tevékenységhez, annak tárgyát képező termékek előállításához és értékesítéséhez szükségszerűen használhatta a felperes a gépjárművet, és azt, hogy enélkül tevékenysége nyilvánvalóan nagymértékben elnehezülne. Perbeli konkrét bizonyítás hiányában az elsőfokú bíróság vizsgálata csak addig terjedhetett volna, hogy a megfelelő mélységű és részletes vizsgálatot elvégezte-e az adóhatóság a felperes mentességre való hivatkozása (szőlő- és bortermeléshez nélkülözhetetlen gépjármű) körében, illetve, hogy a felperest felhívta-e, fel kellett-e hívnia ennek igazolására.

[28] Mivel nem ezeket a kérdéseket vizsgálta az elsőfokú bíróság, hanem érdemben állást foglalva (a gépjármű nélkülözhetetlen jellegére utalva) az alperesi végzést új eljárásra való kötelezés nélkül semmisítette meg, jogsértést követett el. Teljeskörűen tisztázott körülmények hiányában e körben az ügy érdemében nem dönthetett volna. Ezáltal sérült a Kp. 78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 265. § (1) bekezdése, a Kp. 78. § (2) bekezdése, valamint a Pp. 279. §-a.

[29] Helytálló továbbá az alperes azon hivatkozása, hogy nem lehet megfelelő az új eljárásra kötelezés nélküli megsemmisítés végrehajtási kifogás tárgyában indult adóhatósági eljárást érintően. A jelen esetben ez azt eredményezte – a kétfokú eljárás ellenére csak az alperesi végzés megsemmisítése okán -, hogy elbírálatlan maradt a felperes fellebbezése és fennmaradt a végrehajtási kifogást elutasító (a gépjármű foglalat mint végrehajtási intézkedést helybenhagyó) elsőfokú végzés. A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében foglaltakkal szemben megjegyzi a Kúria, hogy a kereseti kérelemhez kötöttség nem eredményezheti az új eljárásra kötelezés mellőzését, mert e kérdésben a bíróság nincs kötve a felperesi kereseti kérelemhez, a Kp. 89. § (1) bekezdés b) pontja szükség esetén a megsemmisítés melletti új eljárásra kötelezést lehetővé teszi.

[30] Mindezek folytán a Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította. A felperes fellebbezési ellenkérelme kapcsán hangsúlyozza, hogy a jelen ügyben az alperes más ügyben hozott végzésére, a csatolt tanulmányra, az adóhatósági gyakorlatot általánosságban érintő felperesi megállapításokra a Kúria nem lehet tekintettel. Miután a felperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmét megfelelően nem indokolta, az csatlakozó felülvizsgálati kérelemnek nem tekinthető. A Kúria előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére nem látott indokot, ezért a felperes kérelmének teljesítésére nem látott lehetőséget.

[31] A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a Kúria jelen végzésében foglaltak alapján köteles eljárni egyrészt az első jogkérdés tekintetében; másrészt a második jogkérdés vonatkozásában, a tevékenység gyakorlásához nélkülözhetetlen gépjárműre történő felperesi hivatkozás körében azt kell vizsgálnia, hogy az adóhatóság a megfelelő mélységű és részletes vizsgálatot elvégezte-e, különösen a felperes által a végrehajtási kifogásban hivatkozott szőlő- és borkortermelés kapcsán a felperest felhívta-e, fel kellett-e hívnia ennek igazolására. Amennyiben e vonatkozásban esetlegesen a tények tisztázatlanságát állapítja meg, akkor a megsemmisítés mellett az új eljárásra kötelezés nem mellőzhető. Az esetleges új eljárásban a felperest a becsérték megállapításával összefüggésben megfelelően tájékoztatni kell.

A döntés elvi tartalma

[32] *A gépjármű nyilvántartás adatai alapján történő „közvetlen” foglalása esetén a becsérték megállapítására a foglalással egyidejűleg szükségszerűen nem kerül sor; az ezt sérelmező végrehajtási kifogás adóhatósági elutasítása okszerű. A foglalás alóli mentességnél a gépjármű - természetes személy adós által gyakorolt tevékenység végzéséhez - nélkülözhetetlen jellegének vizsgálatánál az adós által igazoltan végzett több tevékenység, több foglalkozás egyaránt vizsgálendő.*

Záró rész

[33] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése értelmében alkalmazandó 107. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[34] Az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése folytán csak megállapította az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltségét a Pp. 386. § (3) bekezdése alapján, amelynek viseléséről a megismételt eljárásban kell az elsőfokú bíróságnak döntenie. A perköltség összegét a felszámítására szolgáló költségjegyzékről szóló 31/2017. (XII.27.) IM rendeletnek megfelelően igazolt, és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.21.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján állapította meg. A felperes nem csatolt költségjegyzéket és a felülvizsgálati ellenkérelmében sem számította fel a perköltség összegét, ezért annak megállapításáról a Kúria nem rendelkezhetett.

[35] A végzés ellen a felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116.§ d) pontja zárja ki.

Budapest, 2021. december 9.

dr. Darák Péter s.k.

Ságiné dr. Márkus Anett s.k.

dr. Márton Gizella s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő